

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Правознавство

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Інститут

ННІ Соціально -гуманітарних технологій

Освітня програма

«ФІНАНСИ І БАНКІВСЬКА СПРАВА»

Кафедра

Права (306)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Загальна

Семестр

1

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Ткачов Максим Михайлович

maksym.tkachov@khi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент кафедри права (НТУ «ХПІ»).

Автор понад 100 наукових і навчально-методичних публікацій.
Провідний лектор з курсів: «Правознавство», «Трудове та господарське право», « Міжнародне корпоративне та фінансове право».

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/shtat-kafedru/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Правознавство» надає знання та розвиває навички, необхідні для ефективного керівництва підприємствами, установами та організаціями. В процесі засвоєння курсу студенти дізнаються, як застосовувати різні норми права з метою вдосконалення процесів виробництва, надання послуг та ефективного досягнення стратегічних цілей у діяльності юридичних осіб.

Мета та цілі дисципліни

Засвоєння майбутніми фахівцями нормативно-правових актів чинного українського законодавства міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, які регулюють суспільні відносини, що виникають в нашій державі між фізичними, юридичними особами й державою.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, реферати. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин (4 кредита ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год..

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Курс є початковим та потребує знань на рівні середньої освіти

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються ігрові методи, акцентується увага на інформаційних технологій у правозастосуванні. Навчальні матеріали розміщені в Tims.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Право як соціальна система.

Поняття й ознаки права. Функції і принципи права. Система права і її структура. Джерела права.

Тема 2. Конституційне право України.

Основи конституційного ладу в Україні. Основи правового статусу людини і громадянина в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної ради України. Конституційно-правовий статус президента України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.

Тема 3. Цивільне право України як галузь права.

Предмет і метод цивільного права. Цивільне законодавство. Поняття і зміст цивільного правовідношення. Поняття об'єктів цивільного права, їх класифікація.

Тема 4. Суб'єкти цивільного права.

Правовий статус суб'єктів цивільного права. Правосуб'єктність фізичних осіб. Юридичні особи: поняття, ознаки, класифікація.

Тема 5. Цивільно-правовий договір.

Поняття, значення та функції договору в цивільному праві. Система цивільно-правових договорів. Укладення, зміна та розірвання договору.

Тема 6. Захист приватних прав.

Поняття позову та його ознаки. Позовна давність. Захист прав суб'єктів цивільного права. Захист прав споживачів.

Тема 7 Шлюбні та сімейні правовідносини.

Шлюб та умови його укладання. Державна реєстрація шлюбу. Майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Особисті немайнові відносини в шлюбі і сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 8 Трудові правовідносини.

Трудове право як галузь права.

Поняття, сторони та зміст трудового договору. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин. Матеріальна відповідальність працівників. Порядок розгляду індивідуальних спорів. Порядок вирішення колективних спорів (конфліктів). Поняття соціального захисту і соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні.

Тема 9. Основи адміністративного та кримінального права України.

Адміністративні правовідносини: поняття та їх види. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень. Кримінальне право як галузь права.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння.

Порядок притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Теми практичних занять

Тема 1. Право: основні поняття.

Право: поняття, ознаки, функції. Система права та її структура. Джерела права. Закони та підзаконні акти.

Тема 2. Конституційне право України.

Конституційний лад в Україні. Правовий статус людини і громадянина в Україні.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття, зміст та ознаки цивільних правовідносин. Майнові правовідносини, їх характеристика. Право власності. Особисті немайнові правовідносини.

Тема 3. Правочини.

Поняття правочинів, умови їх дійсності.

Тема 4 Цивільно-правовий договір.

Цивільно-правовий договір: поняття та види.

Зміст цивільно-правового договору. Відповідальність сторін за порушення умов договору.

Тема 5 Шлюбні та сімейні правовідносини.

Державна реєстрація шлюбу. Майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Особисті немайнові відносини в шлюбі і сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 6 Трудові правовідносини.

Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин. Матеріальна відповідальність працівників. Порядок розгляду індивідуальних спорів та колективних спорів (конфліктів).

Тема 7 Основи адміністративного та кримінального права України.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень.

Кримінальне право як галузь права.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до семінарських занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

1. Правознавство: Хрестоматія / Упоряд.: Л. В. Перевалова, В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Гаєвая, І. В. Лисенко, О. В. Кузьменко – Харків: НТУ «ХПІ», 2019 – 220 с.– Режим доступу:<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2019/06/Pravoznavstvo.-HRESTOMATIYA.doc>
2. Правове регулювання внутрішнього ринку Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 68 с. – Режим доступу:<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/05/NMP-PR-VR-YES-2020.docx>
3. Тезаурус з правознавства: / Перевалова Л.В., Гаєвая О.В., Гаряєва Г.М., Кузьменко О.В., Лисенко І.В., Ткачов М.М. – Харків НТУ «ХПІ», 2021. – 194с.– Режим доступу: http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/09/tezaurus_vychitka-eng-16.06.2021docx-1.docx
4. Правові засади управлінської діяльності: навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва, І.В. Лисенко. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 50 с. – Режим доступу:<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2020/10/Methodposibnik-PZUD-2-1.docx>
5. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з правових дисциплін для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей / уклад.: О. В. Гаєвая, Г. М. Гаряєва, І. В. Лисенко, Л. В. Перевалова. – Харків: НТУ «ХПІ», 2021 – 128 с. – Режим доступу:http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/06/Methodichni-vkazivki_dlya-napisannya-kr-dlya-zo-1-1.docx

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів
100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді диференційованого заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).
Диференційований залік: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.
Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та вирішення практичних завдань (по 20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

25.08.2023

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО

